

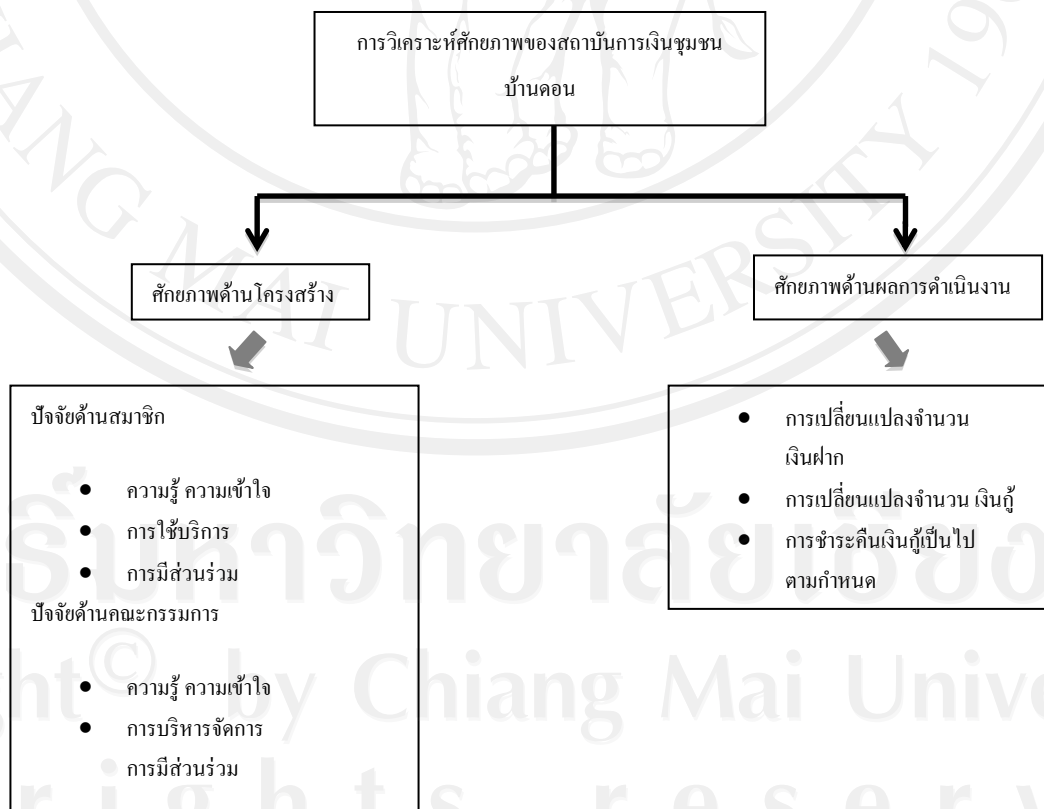
บทที่ 3

ระเบียบวิธีการวิจัย

การศึกษาการวิเคราะห์ศักยภาพของสถาบันการเงินชุมชนบ้านดอน ตำบลโป่งน้ำร้อน อำเภอฟาง จังหวัดเชียงใหม่ ผู้ศึกษาได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

3.1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษาเรื่อง“การวิเคราะห์ศักยภาพของสถาบันการเงินชุมชนบ้านดอน ตำบลโป่งน้ำร้อน อำเภอฟาง จังหวัดเชียงใหม่” ในด้านของระเบียบวิธีวิจัย ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ศักยภาพของสถาบันการเงินชุมชนบ้านดอนจากปัจจัยทั้ง 2 ด้าน ได้แก่ ด้านโครงสร้าง และ ด้านผลการดำเนินงาน โดยในส่วนของด้านโครงสร้างจะทำการศึกษาทั้งในส่วนคณะกรรมการและสมาชิกของสถาบันการเงินชุมชน

รูปที่ 3.1 กรอบแนวคิดการวิเคราะห์ศักยภาพของสถาบันการเงินชุมชนบ้านดอน

จากรูปภาพกรอบแนวคิดข้างต้นเป็นการวิเคราะห์ทัศนภาพของสถาบันการเงินชุมชนบ้านดอน โดยพิจารณาจากทัศนภาพต่างๆ ดังนี้

1. ทัศนภาพด้านโครงสร้าง

1.1 ปัจจัยด้านสมาชิก

1.1.1 ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของสถาบันการเงินชุมชน หมายถึงสมาชิกต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับต่างๆของสถาบันการเงินชุมชน

1.1.2 การใช้บริการของสมาชิก ต้องมีการใช้บริการอย่างสม่ำเสมอ

1.1.3 การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสถาบันการเงินชุมชน กล่าวคือสมาชิกต้องเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆของสถาบันการเงินชุมชน เช่น การเข้าร่วมประชุมเพื่อรับทราบ ผลการดำเนินงาน รวมทั้งการใช้สิทธิออกเสียงในการจัดตั้งคณะกรรมการ ของสถาบันการเงินชุมชน

1.2 ปัจจัยด้านคณะกรรมการ

1.2.1 ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของสถาบันการเงินชุมชน หมายถึงคณะกรรมการ ต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับต่างๆ ของสถาบันการเงินชุมชน

1.2.2 การบริหารจัดการสถาบันการเงินชุมชนสำหรับระเบียบข้อบังคับในการดำเนินการ ควรมีการกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก เงินกู้ บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการต่างๆ ให้ชัดเจน

1.2.3 การเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสถาบันการเงินชุมชน กล่าวคือคณะกรรมการควรเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสถาบันการเงินชุมชนในทุกกิจกรรม

2 ทัศนภาพด้านผลการดำเนินงาน

2.1 ปัจจัยด้านเงินฝาก สมาชิกมีเงินฝากเพิ่มขึ้น

2.2 ปัจจัยด้านเงินกู้ สมาชิกมีการกู้ยืมลดลง

2.3 ปัจจัยด้านการชำระคืนเงินกู้ มีการชำระคืนเงินกู้ตามกำหนดเวลาของสถาบันการเงิน

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

จากการศึกษาครั้งนี้ ทำการศึกษาในพื้นที่หมู่บ้านดอน หมู่ที่ 2 ตำบลโป่งน้ำร้อน อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ โดยประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ประกอบไปด้วย 2 กลุ่ม ดังนี้

1. สมาชิกของสถาบันการเงินบ้านดอน ต.โป่งน้ำร้อน อ.ฝาง จ.เชียงใหม่ จำนวน 170 คน โดยคำนวณ จากประชากรในการศึกษา ได้แก่สมาชิกสถาบันการเงินชุมชนบ้านดอน จำนวน 298 คน นำมา คำนวณ กลุ่มตัวอย่างจากสูตร Yamane Taro ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ e = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง กำหนดไว้ที่ 0.05

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร

แทนค่าสูตรจะได้

$$n = \frac{298}{1 + 298(0.05)^2}$$

$$n = 170 \text{ ตัว}$$

ดังนั้นจำนวนตัวอย่างเท่ากับ 170 ตัวอย่าง

2. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน บ้านคอนทั้งหมดจำนวน 16 คน

3.3 ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) ได้จากการออกแบบสอบถามสมาชิกสถาบันการเงินชุมชน บ้านคอนจำนวน 170 คน และคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชนบ้านคอนจำนวน 16 คน

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) ได้จากการศึกษาเอกสารรายงานต่างๆ ของสถาบันการเงินชุมชนบ้านคอน และงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตเพื่อให้เข้าใจถึงความหมาย การดำเนินงาน ตลอดจนความรู้อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับสถาบันการเงินชุมชน

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

จากการศึกษาเรื่องการวิเคราะห์ศักยภาพของสถาบันการเงินชุมชนบ้านคอน อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ในครั้งนี้เครื่องมือที่ผู้ศึกษานำมาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม ซึ่งผู้ศึกษาได้ ออกแบบ ขึ้นจำนวน 2 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 แบบสอบถามสมาชิกสถาบันการเงินชุมชน โดยกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างไว้ 170 ราย จากสมาชิกสถาบันการเงินชุมชนบ้านคอน ซึ่งแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบไปด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ค่าใช้จ่าย และระยะเวลาในการเป็นสมาชิกสถาบันการเงินชุมชน เพื่อจะได้ทราบข้อมูลพื้นฐานของสมาชิกสถาบันการเงินชุมชนมาใช้ในการประกอบการวิเคราะห์

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการใช้บริการของสถาบันการเงินชุมชน ซึ่งประกอบไปด้วยรายละเอียดของการมาใช้บริการได้แก่ เวลาที่มาใช้บริการ วัตถุประสงค์ของการมาใช้บริการ และจำนวนเงินที่ใช้บริการ

ส่วนที่ 3 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสถาบันการเงินชุมชนบ้านคอน ในส่วนนี้จะแบบสอบถามแบบใช่หรือไม่ประกอบด้วย ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการยกระดับกองทุนหมู่บ้านเป็นสถาบันการเงิน ชุมชนวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถาบันการเงินชุมชน ระยะเวลาในการรับสมัครสมาชิก คุณสมบัติของสมาชิก การประชุมของสถาบันการเงินชุมชน เงื่อนไขการขาดสถานภาพการเป็นสมาชิก เงื่อนไขการแต่งตั้งคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชน การกำหนดวงเงินกู้ของสถาบันการเงินชุมชน การชำระคืนของเงินกู้ วิธีการกู้ การกำหนดอัตราดอกเบี้ย และการจัดสรรกำไรเงินปันผล โดยเกณฑ์การให้คะแนนมีดังนี้

ถ้าตอบ ถูกต้อง ให้ 1 คะแนน

ถ้าตอบ ผิด ให้ 0 คะแนน

การวัดผลคะแนนของสมาชิกสถาบันการเงินชุมชน จะนับจากคะแนนที่ได้มาจากคำตอบที่ถูกต้อง และนำมาเปรียบเทียบคะแนนตามเกณฑ์ต่อไปนี้

คะแนนต่ำกว่า 5 คะแนน หมายถึง มีความรู้ระดับน้อย

คะแนน 6 – 10 คะแนน หมายถึง มีความรู้ระดับปานกลาง

คะแนน 11 – 15 คะแนน หมายถึง มีความรู้ระดับมาก

ส่วนที่ 4 การมีส่วนร่วมของสมาชิกสถาบันการเงินชุมชนบ้านคอน โดยจะทำการศึกษาถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเข้าไปมีส่วนร่วมในด้านการประเมินผล การจัดตั้งคัดเลือกคณะกรรมการการลงมติ ให้คณะกรรมการพ้นจากตำแหน่ง การแสดงความคิดเห็นในการเสนอแก้ปัญหา การตรวจสอบเอกสารต่างๆ การเข้าร่วมการกำหนดนโยบาย และการใช้สิทธิออกเสียงลงมติต่างๆ ซึ่งลักษณะคำถามจะเป็นการวัดระดับ การมีส่วนร่วมของสมาชิก โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามทำเครื่องหมายกากบาทในช่องแสดงระดับการมีส่วนร่วม 4 ระดับ ดังนี้

มีส่วนร่วมมาก ให้คะแนน 3 คะแนน

มีส่วนร่วมปานกลาง ให้คะแนน 2 คะแนน

มีส่วนร่วมน้อย ให้คะแนน 1 คะแนน

ไม่มีส่วนร่วม ให้คะแนน 0 คะแนน

โดยคะแนนเฉลี่ยที่ได้สามารถนำมาแปลความหมายตามเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

ระดับคะแนนเฉลี่ย	ระดับการมีส่วนร่วม
0.00 – 0.50	ไม่มีส่วนร่วม
0.51 – 1.50	มีส่วนร่วมน้อย
1.51 – 2.50	มีส่วนร่วมปานกลาง
2.51 – 3.00	มีส่วนร่วมมาก

ชุดที่ 2 แบบสอบถามคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชน จะทำการศึกษาจากคณะกรรมการของสถาบันการเงินชุมชนบ้านดอน ตำบลโป่งน้ำร้อน อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวนทั้งหมด 16 คน โดยแบบสอบถามจะแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลประกอบไปด้วยเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ตำแหน่งในสถาบันการเงินชุมชน และระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งในสถาบันการเงินชุมชนเพื่อทราบข้อมูลพื้นฐานของคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชน

ส่วนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานของสถาบันการเงินชุมชนบ้านดอน ซึ่งในแบบสอบถามส่วนนี้จะเป็นการถามใช่หรือไม่ ประกอบด้วยความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการยก ระดับกองทุนหมู่บ้านเป็นสถาบันการเงินชุมชน วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถาบันการเงินชุมชน ระยะเวลาในการรับสมัครสมาชิก คุณสมบัติของสมาชิก การประชุมของสถาบันการเงินชุมชน เงื่อนไขการขาดสถานภาพการเป็นสมาชิกเงื่อนไขการแต่งตั้งคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชน การกำหนดวงเงินกู้ของสถาบันการเงินชุมชน การชำระคืนของเงินกู้ วิธีการกู้ การกำหนดอัตราดอกเบี้ยและการจัดสรรกำไรเงินปันผลโดยเกณฑ์การให้คะแนนเหมือนกับสมาชิกสถาบันการเงินชุมชน

ส่วนที่ 3 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชน ประกอบด้วยการร่วมออกกระเป๋ยข้อบังคับและหลักเกณฑ์หรือวิธีการข้อบังคับ การรับสมัครสมาชิกและจัดทำระเบียบสมาชิกสถาบันการเงินชุมชนการสำรวจและจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ อดสาหกรรมในครัวเรือนและวิสาหกิจชุมชนในหมู่บ้านหรือชุมชนนั้นๆ การทำนิติกรรมสัญญา หรือดำเนินการกำหนด เงื่อนไขเกี่ยวกับการผูกพันของสถาบันการเงินชุมชน การเข้าร่วมประชุมชี้แจงการดำเนินงานสถาบันการเงินชุมชนต่อสมาชิกของสถาบันการเงินชุมชน การร่วมจัดทำร่าง

ระเบียบสถาบันการเงินชุมชนการร่วมระดมทุนจากสมาชิกสถาบันการเงินชุมชน การร่วมให้คำแนะนำปรึกษาแก่สมาชิกในการ จัดทำโครงการขอกู้เงินจากสถาบันการเงินชุมชน การพิจารณาให้กู้ตามระเบียบหลักเกณฑ์และวิธีการที่สถาบันการเงินชุมชนกำหนด การส่งเสริมการออมให้แก่สมาชิก การเสนอปัญหาของสมาชิก สถาบันการเงินชุมชนต่อที่ประชุมคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชนและการติดตามเร่งรัดหนี้สิน ของสมาชิกสถาบันการเงินชุมชนซึ่งลักษณะคำถามจะเป็นการวัดระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกโดย ให้ผู้ตอบแบบสอบถามทำเครื่องหมายกากบาทในช่อง แสดง ระดับการมีส่วนร่วม 4 ระดับ ดังนี้

มีส่วนร่วมมาก	ให้คะแนน	3	คะแนน
มีส่วนร่วมปานกลาง	ให้คะแนน	2	คะแนน
มีส่วนร่วมน้อย	ให้คะแนน	1	คะแนน
ไม่มีส่วนร่วม	ให้คะแนน	0	คะแนน

โดยคะแนนเฉลี่ยที่ได้สามารถนำมาแปลความหมายตามเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

ระดับคะแนนเฉลี่ย	ระดับการมีส่วนร่วม
0.00 – 0.50	ไม่มีส่วนร่วม
0.51 – 1.50	มีส่วนร่วมน้อย
1.51 – 2.50	มีส่วนร่วมปานกลาง
2.51 – 3.00	มีส่วนร่วมมาก

ส่วนที่ 4 การบริหารจัดการสถาบันการเงินชุมชนบ้านดอน ซึ่งแบบสอบถามในส่วนนี้จะมีทั้ง คำถามแบบเปิด และ คำถามที่มีตัวเลือกให้ผู้ทำแบบสอบถามได้เลือกตอบ ประกอบด้วย อัตราดอกเบี้ยของสถาบันการเงินชุมชน หลักการในการพิจารณาสินเชื่อแก่สมาชิก การปล่อยสินเชื่อของสถาบันการเงินชุมชน การติดตามตรวจสอบการใช้เงินกู้ของสมาชิก การติดตามสมาชิกที่ไม่สามารถชำระคืนเงินกู้ได้ตามกำหนด สัญญา การกำหนดระยะเวลาในการชำระคืนเงินกู้

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ศึกษาภาพด้านโครงสร้างสถาบันการเงินชุมชนบ้านคอน ตำบลโป่งน้ำร้อน อำเภอฟาง จังหวัดเชียงใหม่

ด้านสมาชิกสถาบันการเงินชุมชน

1. ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา คือ ข้อมูลปฐมภูมิส่วนที่เป็นการใช้บริการสถาบันการเงินชุมชน ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถาบันการเงินชุมชน และการมีส่วนร่วมของสมาชิก ต่อสถาบันการเงินชุมชน

2. วิธีวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistic) โดยอธิบายถึงลักษณะของข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ และนำเสนอโดยตารางแจกแจงค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage)

ด้านคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชน

1. ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา คือ ข้อมูลปฐมภูมิส่วนที่เป็นความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของสถาบันการเงินชุมชน การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการต่อสถาบันการเงินชุมชน และการบริหารงานสถาบันการเงินชุมชนของคณะกรรมการ

2. วิธีวิเคราะห์ข้อมูล คือการวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistic) โดยอธิบายถึงลักษณะข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ และนำเสนอโดยวิธีตารางแจกแจงค่าสถิติ ความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage)

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ศึกษาภาพด้านผลการดำเนินงานของสถาบันการเงินชุมชนบ้านคอน

1. ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา คือ ข้อมูลทุติยภูมิ จากเอกสารต่างๆของสถาบันการเงินชุมชน เช่น ใช้ข้อมูลเกี่ยวกับการฝากเงิน เพื่อดูการเปลี่ยนแปลงด้านการฝากเงินของสมาชิกเพิ่มขึ้นหรือลดลง ส่วนข้อมูลการกู้เงิน สามารถดูปัจจัยด้านหนี้สินของสมาชิกว่าการกู้เพิ่มขึ้นหรือน้อยลง และดูการชำระคืนเงินกู้ว่าเป็นไปตามกำหนดสัญญาหรือไม่

2. การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistic) และแปรผลออกมาในลักษณะบทสรุป

การวิเคราะห์ศึกษาของสถาบันการเงินชุมชน

ในการศึกษาจะใช้วิธีการให้คะแนนในปัจจัยแต่ละด้าน คือ ด้านโครงสร้าง คณะกรรมการสมาชิก และผลการดำเนินงาน โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนและดัชนีบ่งชี้ตามตารางที่ 2

ตารางที่ 3.1 การให้คะแนนและดัชนีบ่งชี้ในปัจจัยแต่ละด้านของสถาบันการเงินชุมชน

1.ศักยภาพด้านโครงสร้างของสถาบันการเงินชุมชน

1.1 ปัจจัยด้านสมาชิกของสถาบันการเงินชุมชน

ดัชนี	ดัชนีชี้วัด	ระดับคะแนน
1.1การใช้บริการฝากเงินสถาบันการเงินชุมชน	1.การใช้บริการฝากเงินตั้งแต่ 2 ครั้งต่อเดือนขึ้นไป	3
	2.การใช้บริการฝากเงินน้อยกว่า 2 ครั้งต่อเดือน	2
	3.ไม่ใช้บริการฝากเงิน	1
1.2การใช้บริการกู้ยืมเงินสถาบันการเงินชุมชน	1.การใช้บริการกู้ยืมเงินน้อยกว่า 2 ครั้งต่อปี	3
	2.การใช้บริการกู้ยืมเงินน้อยกว่า 3 ครั้งต่อปี	2
	3.การใช้บริการกู้ยืมเงิน 4 ครั้งต่อปี	1
1.3ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสถาบันการเงินชุมชน	1.สมาชิกมีความรู้ความเข้าใจมาก	3
	2. สมาชิกมีความรู้ความเข้าใจปานกลาง	2
	3. สมาชิกมีความรู้ความเข้าใจน้อย	1
1.4การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสถาบันการเงินชุมชน	1.สมาชิกมีส่วนร่วมมาก	3
	2.สมาชิกมีส่วนร่วมปานกลาง	2
	3.สมาชิกมีส่วนร่วมน้อย	1

ตารางที่ 3.1 การให้คะแนนและดัชนีบ่งชี้ในปัจจัยแต่ละด้านของสถาบันการเงินชุมชน(ต่อ)

1.2. ปัจจัยด้านคณะกรรมการ

ดัชนี	ดัชนีชี้วัด	ระดับคะแนน
2.1การบริหารสถาบันการเงินชุมชน	1.มีการจัดการโครงสร้างและหน้าที่ชัดเจน	3
	2.มีโครงสร้างแต่ไม่ชัดเจน	2
	3.ไม่มีการจัดโครงสร้างและหน้าที่	1
2.2ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสถาบันการเงินชุมชน	1.คณะกรรมการมีความรู้ความเข้าใจมาก	3
	2.คณะกรรมการมีความรู้ความเข้าใจปานกลาง	2
	3. คณะกรรมการมีความรู้ความเข้าใจน้อย	1
2.3การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ	1.คณะกรรมการมีส่วนร่วมปฏิบัติมาก	3
	2.คณะกรรมการมีส่วนร่วมปฏิบัติปานกลาง	2
	3.คณะกรรมการมีส่วนร่วมปฏิบัติน้อย	1

2.ศักยภาพด้านผลการดำเนินงานของสถาบันการเงินชุมชน

ดัชนี	ดัชนีชี้วัด	ระดับคะแนน
1.ปัจจัยด้านเงินฝาก	1.มีเงินฝากเพิ่มขึ้น	3
	2.มีเงินฝากเท่าเดิม	2
	3.มีเงินฝากน้อยลง	1
2.ปัจจัยด้านเงินกู้	1.มีเงินกู้ลดลง	3
	2.มีเงินกู้เท่าเดิม	2
	3.มีเงินกู้เพิ่มขึ้น	1
3.ปัจจัยด้านการชำระคืน	1.ชำระเงินคืนตรงเวลา	3
	2.ชำระเงินคืนไม่ตรงเวลา	2
	3.ไม่มีการชำระเงินคืน	1

คะแนนที่ได้จากการวัดปัจจัยทั้ง 3 ด้าน จะสามารถนำมาหาค่าเฉลี่ย และจัดกลุ่ม คะแนน
เพื่อวัดศักยภาพดังนี้

คะแนนเฉลี่ย

ระดับศักยภาพ

0.00 – 1.50

มีศักยภาพในระดับต่ำ

1.51 – 2.50

มีศักยภาพในระดับปานกลาง

2.51 – 3.00

มีศักยภาพในระดับสูง